

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему “Формування звітності про фінансові результати та аналіз її показників”

Виконав: студент групи ОО-42
спеціальності 071 “Облік і
оподаткування” Струк М.А

Керівник Лещук Г.В
(прізвище та ініціали)

Рецензент д.е.н., проф. Дмитришин Л.І.
(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ– 2024р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
(підпис)

Баланюк І.Ф.
(прізвище, ініціали)
“29” листопада 2023 р.

*ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
СТУДЕНТА*

Струк Максим Анатолійович

1. Тема роботи “**Формування звітності про фінансові результати та аналіз її показників**”

керівник роботи професор кафедри облік і оподаткування **Лещук Галина Василівна**
(прізвище, ім’я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити:

1. Сутність та види фінансової звітності
2. Місце і роль фінансової звітності в діяльності підприємств
3. Нормативно-правове забезпечення та державне регулювання фінансової звітності в Україні
4. Зміст та завдання аналізу фінансової звітності на підприємстві
5. Удосконалення методики складання та аналізу фінансової звітності підприємств
6. Зміст та завдання аналізу фінансової звітності на підприємстві

3. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретико-методичні аспекти складання та аналізу фінансової звітності	17.02.2024р.	
2	Аналіз фінансової звітності показників підприємства	18.03.2024р.	
3	Методика формування фінансової звітності підприємств	19.04.2024р.	

Студент _____
(підпис)

Струк М.А
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Лещук Г.В
(прізвище та ініціали)

ВІДГУК на кваліфікаційну роботу

Студента_групи ОО-42 Струк Максима Анатолійовича
на тему: **“Формування звітності про фінансові результати та
аналіз її показників”**

Кваліфікаційна робота на тему “Формування фінансової звітності та аналіз її показників” є актуальністю з досліджуваної проблематики. Автор розглядає різні аспекти формування звітності а також аналізує різні показники фінансової звітності.

Робота виконана відповідно до мети та завдань на основі використання матеріалів діяльності ТОВ Подоляк Транс. Кожен розділ логічно впливає з попереднього, що забезпечує цілісність та зрозумілість дослідження.

Метою роботи є аналіз і дослідження формування фінансової звітності та практичного досвіду з формування фінансової звітності.

Автор проводить аналіз фінансових результатів. Особливо цінним є розгляд проблем та перспектив у цій сфері.

У першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто теоретичні аспекти складання та аналізу фінансової звітності та їх нормативно-правове забезпечення.

У другому розділі кваліфікаційної роботи проведено аналіз фінансових результатів на прикладі ТОВ Подоляк Транс.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи досліджено вдосконалення методики та складання та аналізу фінансової звітності. Це свідчить про підхід автора внести реальний внесок у розвитку звітності.

Загальний висновок. Кваліфікаційна робота Струка Максима Анатолійовича на тему “ Формування фінансової звітності та аналіз її показників” є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом та оформленням відповідає вимогам МОН України, а її автор

заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальністю 071 “Облік і оподаткування”.

Рекомендується до захисту з оцінкою “добре”

Науковий керівник

доктор економічних наук,

професор кафедри облік і оподаткування

Прикарпатського національного університету

Імені Василя Стефаника

(підпис)

Лещук Г.В
(ініціали, прізвище)

“ ____ ” _____ 2024 р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ на кваліфікаційну роботу

студента економічного факультету Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Струка Максима Анатолійовича

на тему: **“ Формування звітності про фінансові результати та аналіз її показників ”**

Кваліфікаційна робота, яку подано на рецензію, виконана у відповідності до завдання, в повному обсязі у встановлений термін. Робота складається з таких основних розділів: вступ, теоретико-методичні аспекти складання та аналізу фінансової звітності, аналіз показників фінансової звітності підприємства, методика формування фінансової звітності, висновок, перелік посилань, додатки.

Актуальність теми. Звітні показники є важливим джерелом інформації про хід виконання планів соціально-економічного розвитку підприємств, бізнес-планів інших формувань, які створюються в галузях у результаті реформування власності. Процес формування фінансових результатів.

Якість проведеного аналізу проблеми полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних аспектів складання та аналізу фінансової звітності. Аналіз фінансової звітності проведений на основі ТОВ Подоляк Транс. Результат дослідження викладені у логічній послідовності, поставлені мета і завдання у роботі є розглянутими та завершеними конкретними висновками та рекомендаціями, які мають практичну цілісність та можуть бути реалізованими у діяльності підприємства.

Практична цінність висновків і рекомендацій полягає у розроблених рекомендаціях щодо вдосконалення та перспектив розвитку складання

фінансових результатів. Дані рекомендації допоможуть удосконалити процес складання фінансової звітності та аналіз показників фінансових результатів.

Загальний висновок і оцінка кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота Струка Максима Анатолійовича на тему “Формування фінансової звітності та аналіз її показників” відповідає вимогам, що ставиться до кваліфікаційних робіт, проведені дослідження носять закінчений характер і можуть бути представлені до захисту з позитивною оцінкою, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальністю 071 “Облік і оподаткування”

Рецензент:

доктор економічних наук,

завідувач кафедри економічної кібернетики,

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника Л.І Дмитришин

(підпис)

“ _____ ” _____ 2024р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	
1.1. Сутність та види фінансової звітності.....	12
1.2. Місце і роль фінансової звітності в діяльності підприємств.....	15
1.3. Нормативно-правове забезпечення та державне регулювання фінансової звітності в Україні.....	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
2.1. Зміст та завдання аналізу фінансової звітності на підприємстві.....	24
2.2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.....	26
2.3. Оцінка фінансового стану підприємства.....	29
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
3.1. Шляхи вдосконалення фінансової звітності.....	44
3.2. Вдосконалення подання Звіту про власний капітал	47
3.3. Удосконалення методики складання та аналізу фінансової звітності підприємств.....	53
ВИСНОВКИ.....	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	59
ДОДАТКИ.....	61

Вступ

Використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності є стратегічним кроком для України, спрямованим на гармонізацію та стандартизацію бухгалтерської звітності відповідно до міжнародних норм і практик. Це дозволяє підприємствам у країні бути більш конкурентоспроможними на міжнародному ринку та залучати іноземних інвесторів шляхом надання їм доступу до стандартизованої та зрозумілої фінансової інформації.

Перехід до міжнародних стандартів також сприяє спрощенню взаємодії українських підприємств з партнерами з інших країн та забезпечує більшу прозорість та достовірність фінансової звітності. Це може підвищити рівень довіри як внутрішніх, так і зовнішніх стейкхолдерів до фінансової звітності українських підприємств.

Такий крок дозволяє також українським компаніям взаємодіяти з міжнародними партнерами та інвесторами на більшій міжнародній арені, що сприяє розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та залученню іноземних інвестицій у економіку країни.

Насамперед це належить обліку та характеризується у фінансовій звітності відомості про фінансові результати підприємства. Адаптація застосування МСФЗ дозволяє компаніям, які мають інтерес на міжнародному ринку, надавати заінтересованим сторонам правдиву, зрозумілу та об'єктивну відомість про доходи, витрати, і як підсумку, фінансові результати праці за звітний період. У зв'язку з тим, що звітність, сформована згідно до МСФЗ, відрізняється доступністю та достовірністю для користувачів. Вона надає порівнянність даних різних суб'єктів господарювання, самостійно від того, на якій території проводиться господарська діяльність, та застосовується більш довірою з боку партнерів й інвесторів.

Надалі нерозкритим залишаються такі організаційні та методичні проблеми формування першої фінансової звітності за міжнародними

стандартами, фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ, конвергенція вимог державним та міжнародних стандартів, насамперед і стосовно охарактеризування у фінансовій звітності відомості про фінансові результати. Це і є причиною актуальність, мета та завдання даної теми дипломної роботи.

Метою дипломної роботи є аргументування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування звітності про фінансові результати та аналіз її показників.

Для досягнення заданої мети в дипломній роботі передбачено вирішення наступних завдань:

- суть та види фінансових результатів підприємства, послідовність їх формування;
- дослідити місце і роль фінансової звітності в праці підприємств;
- опрацювати нормативно-правове забезпечення та державне регулювання фінансової звітності в Україні;
- дослідити зміст та завдання аналізу фінансової звітності на підприємстві.
- провести оцінку фінансового стану підприємства.

Об'єктом дослідження є процес формування Звіту про фінансові результати підприємства та аналіз її показників. Предметом аналізу є сукупність теоретичних та практичних аспектів дослідження інформації про фінансові результати у Звіті про фінансові результати.

Суб'єктом дослідження обрано ТОВ «Подольск Транс», яке займається логістикою.

Інформаційною базою аналізу стали законодавчі акти України, а також нормативні документи, наукові праці вчених, дані Державної служби статистики України, результати вибіркового обстеження, облікові дані та звітність ТОВ «Подольск Транс».

Практичне значення аналізу полягає у можливості застосуванні обґрунтованих положень, міркувань та рекомендацій щодо удосконалення Звіту про фінансові результати в праці досліджуваного підприємства.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.1. Сутність та види фінансової звітності

Звітність є невід'ємним елементом інфраструктури ринкової економіки та засобом комунікації. У закордонній практиці є правило «здорового глузду», перевірене постійним досвідом – складати угоди між контрагентами лише після деталізованого вивчення їх фінансових звітів. Часто саме зі звітності зароджується перше знайомство з працею підприємства, оскільки вона складає основу інформаційного забезпечення вивчення фінансового стану підприємства.

На теперішній час звітність являє собою розширений матеріал для управління підприємством, а також для багатьох організацій та установ, на адресу яких вона посилається. Звітність є невід'ємним засобом оперативного керівництва працею підприємства, своєрідною рекламою його дією, оскільки дуже часто є першим джерелом відомості про підприємство.

Так, звітність на підприємстві є важливим інструментом для аналізу його діяльності та прийняття управлінських рішень. Вона включає в себе облікові записи та інші документи, що відображають фінансові та економічні результати діяльності підприємства.

Звітність надає можливість:

- досліджувати господарську діяльність підприємства, аналізувати його фінансове та економічне становище.

- оцінювати ефективність використання ресурсів та рентабельність підприємства.

- виявляти резерви для зменшення витрат виробництва та підвищення його ефективності.

- вести фінансовий облік та податкову звітність відповідно до вимог законодавства[2].

Таким чином, звітність є важливим інструментом для управління підприємством, дозволяючи керівництву та зацікавленим сторонам отримувати об'єктивну інформацію про його діяльність та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

В теперішніх умовах ринкової співпраці, коли на економічному просторі у той же час працюють різні господарюючі суб'єкти – юридичні та фізичні особи, і всі вони прагнуть отримати якомога більший обсяг інформації про своїх посередників фінансова звітність утворюється основним джерелом повної та достовірної інформації. Згідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV, фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що зберігає інформацію про фінансове становище, результати праці та рух грошових коштів виробництва за звітний період [1].

Головною метою ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності є отримання користувачам для оформлення рішень повної, правдивої та неупередженої звістки про фінансовий стан, результати праці та рух грошових коштів підприємства.

Фінансова звітність надає інформаційні потреби користувачів щодо покупки, продажу та власністю цінними паперами; участі в капіталі виробництва; оцінки якості керування; оцінки здатності підприємства вчасно здійснювати свої зобов'язання; забезпеченості зобов'язань виробництва; формулювання суми дивідендів, що підлягають розподілу; керування діяльністю підприємства та інших рішень. Фінансову звітність повинні складати підприємства, що знаходяться на господарському розрахунку, мають самостійний баланс, є юридичними особами. Сукупність показників фінансової звітності дає змогу:

- застосувати стратегію, мету та результати праці підприємства
- здійснити оцінку можливості, які підприємство має і які при цьому для нього застосовуються;
- приймати вчасні та обґрунтовані управлінські рішення;

- погоджувати дії розрізнених структурних підрозділів, наближаючи їх зусилля на виконання поставлених цілей. Фінансова звітність створена для загального користування. Згідно, статті 14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачено перелік організацій, які повинні публікувати фінансову звітність шляхом її оприлюднення [2].

Користувачів фінансової звітності поділяють на зовнішніх і внутрішніх. Внутрішні користувачі – це, перш за все, управлінський персонал, якому необхідно приймати проаналізовані рішення щодо оперативного керування господарської праці підприємства та розробку стратегії розвитку компанії. Керівництво підприємства та інший управлінський персонал мають потребу в інформації, щоб розібратися зі стратегією та тактикою бізнесу, головними спрямуванням розвитку підприємства, визначенням слабких та посиленням сильніших сторін в його праці та діяльністю ефективного контролю.

Працівники підприємства повинні мати інтерес в інформації щодо стабільності та прибутковості підприємства. Працівники також зацікавлені в інформації, яка дає змогу їм оцінити здатність підприємства виплачувати оплату праці, зайнятість на майбутнє. Працівники бухгалтерії, фінансисти, економісти застосовують дані фінансової звітності за минулий період для заповнення поодиноких показників звітності за звітний період, а також проводять аналіз показників звітності для посилення Приміток до звітності та її публікації.

Засновники, учасники – це особи, які надали свій капітал при формуванні підприємства, вони збентежені ризиком, характерним інвестиціям і доходом від цих інвестицій; акціонери мають інтерес до інформації, що дозволяє їм оцінити змогу підприємства сплачувати дивіденди[4].

Орган до сфери управління якого відноситься підприємство потребує відомість про реалізацію головної мети формування підприємства і його місце серед інших схожих суб'єктів господарювання. Органи державного перевірки і регулювання зацікавлені в відомості з метою формулювання податкової політики та застосування інформації як основи статистичних даних про всенародний дохід та створення макроекономічних даних. Банківські та кредитні

установи мають потребу інформації про фінансовий стан підприємства, ефективність праці для оцінки ризиків при отриманні кредитів та впевненості в тому, що їх кредит та відсотки з них будуть вчасно і в повній сумі повернуті.

Постачальники та інші кредитори мають інтерес в повній інформації, яка дала б їм визначити, чи вчасно і в повній сумі буде сплачуватися заборгованість. Клієнти зацікавлені до інформації щодо безперервності праці підприємства, передусім у випадках коли вони прямо залежать від підприємства або мають довгострокові угоди з ним на формуванні необхідних товарів чи послуг. Громадськість через дані фінансової звітності аналізує внесок підприємства у місцеву економіку, зможу забезпечення зайнятості населення тощо. Аудитори вимагають інформації для достовірності її реальності і відповідності П(С)БО. Конкуренти через дані з фінансової звітності використовують пошук слабких ланок в праці підприємства з метою підриву його іміджу на ринку товарів і послуг.

1.2. Місце і роль фінансової звітності в діяльності підприємств

Управління підприємством являє собою складний процес, який представлений різними інформаційними потоками даних аналізуючи на оперативній і достовірній інформації, що зберігає відображення в звітності. Звітність є джерелом контролю стану певного об'єкта в частині кінцевих даних, що формулюють ступінь досягнення мети, та в необхідності від зацікавленості в даних, щодо праці підприємства і задовільнити потреби користувачів, може бути представлена різними видами.

Так, у сучасних умовах господарювання дійсно існує велика невизначеність щодо майбутніх умов і факторів, що можуть вплинути на діяльність підприємств. Це створює високі ризики для бізнесу, оскільки економічні суб'єкти змушені ухвалювати управлінські рішення в умовах невизначеності та нестабільності.

Фінансові рішення грають важливу роль у системі управлінських рішень підприємства, оскільки вони безпосередньо впливають на всі аспекти його діяльності. Матеріальне забезпечення, виробництво, збут, інвестиційна політика, управління кадрами - усі ці напрямки взаємопов'язані і залежать від фінансових рішень.

У таких умовах особливу важливість має аналіз фінансових даних та розробка стратегій фінансового управління, які допомагають підприємствам пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі і ефективно управляти ризиками. Розуміння фінансових пропозицій і їх вплив на різні аспекти діяльності підприємства дозволяє підприємствам приймати обґрунтовані та ефективні рішення в умовах нестабільності та невизначеності.

Фінансові рішення - це рішення щодо впевненості підприємства фінансовими ресурсами для його роботи і розвитку, а також рішення, що безпосередньо входять до забезпечення ефективного використання створеного капіталу.

Всі фінансові рішення, прийняті в підприємстві, лежать у трьох площинах:

- розробка інвестиційної політики;
- пошук джерел фінансування бізнесу;
- підвищення ефективності основних бізнес-процесів [3].

У зв'язку з цим настає проблема оцінки ефективності цих рішень, яка має бути підтверджена розрахунками, якісно вибраною системою показників, що мають прогнозовану цінність. Можливості стійкого розвитку підприємства можна оцінити з високим ступенем точності, застосовуючи як фінансові дані так і додаткову, так звану не фінансові дані.

Крім того, існують і зовнішні показники привабливості підприємства з сторони інвесторів та кредиторів. Для виявлення цих даних знадобиться додаткова інформація про об'єкт аналізу:

- положення підприємства в галузі;
- наявність (відсутність) чітко визначеної стратегії розвитку;
- основні напрямки діяльності;

- якість менеджменту (ступінь управлінського ризику);
- конкурентоспроможність продукту;
- кредитна та дивідендна історія;
- прозорість підприємства;
- прогноз ключових показників діяльності;
- інвестиційна політика; – наявність системи управління ризиками в підприємства та ін. [4].

Так, групування фінансових і нефінансових даних в одну збалансовану систему дозволяє створити повну картину функціонування підприємства і його оточуючого середовища. Це дозволяє зацікавленим користувачам, таким як управління підприємством, інвестори, кредитори, аналітики тощо, здійснювати аналіз і приймати управлінські рішення на основі повної інформації.

Фінансова стійкість підприємства дійсно є підсумком внутрішніх процесів, але також відчутно впливається зовнішнім середовищем, таким як економічна ситуація, конкуренція на ринку, політичний клімат тощо. Інтегрування фінансової та нефінансової інформації дозволяє врахувати ці фактори при оцінці фінансової стійкості і прийнятті стратегічних рішень.

Наприклад, аналіз впливу політичних ризиків, змін у законодавстві або соціально-економічних тенденцій може допомогти підприємству прийняти правильні стратегічні рішення щодо інвестицій, розширення ринків або реорганізації діяльності для забезпечення стійкості і успішності у майбутньому.

Бухгалтерська фінансова звітність та бухгалтерський облік, відтворюючи всі суттєві зміни в побудові господарських засобів, джерел їх створення, а також підсумках фінансово-господарської праці, дає в скомпонованому вигляді працю, яка потрібну користувачам для запровадження обґрунтованих рішень.

Зараз роль бухгалтерського обліку та звітності не підвищилась. Причиною цього є зміна адресності бухгалтерської фінансової звітності, збільшення кола суб'єктів, які здійснюють інвестиційні та інші господарські рішення і опираються при цьому на бухгалтерські дані. Базою для затвердження фінансових рішень є висновок фінансового аналізу. А гарантією достовірного і

ефективного аналізу є існування джерел аналітичної інформації, основним з яких є фінансова звітність. Під систематизованою фінансовою звітністю слід розуміти зовнішню звітність, об'єднаними за ключовими економічними елементами.

Фінансова звітність міститься дані про активи, зобов'язання, капітал, доходи і витрати, грошові кошти. Теперішній бухгалтерський облік містить різні дані про діяльність підприємства. Для отримання інформації про кінцевий підсумок такої праці дані поточного обліку потрібно узагальнити в певній системі даних. Це досягається формування бухгалтерської фінансової звітності, яка є кінцевим етапом бухгалтерського обліку. Правові основи керуванні, організації, ведення бухгалтерського обліку і формування фінансової звітності передбачені Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», а також затвердженими відповідними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку [3].

Неможливо переоцінити важливість повної та достовірної інформації про фінансовий стан та висновок діяльності підприємства для розв'язання поточних та перспективних фінансово-господарських проблем. Для затвердження правильних фінансових управлінських рішень на рівні виробництва треба застосовувати дані, які мають відповідати певним правилам, вимогам і нормам, є прийнятними для користувачів. Зокрема, щоб зіставити фінансові результати, одержані у попередньому та поточному звітних періодах, потрібно застосовувати лише зіставлені відповідні дані, тобто такі, які визначені за одною методологією з застосуванням однакових баз розрахунку, принципів та правил. З цією метою підприємство потрібно розробити свою облікову політику, яка виконуються потребам внутрішнього менеджменту. Але, як правило, для затвердження ефективних управлінських рішень керівники не обмежуються внутрішньою фінансовою інформацією, а зіставляють її з відповідними даними подібних підприємств, конкурентів чи партнерів по бізнесу. Тому закономірно є потреба в стандартизації претензій до фінансової інформації в рамках галузі, регіону, усіх економічної системи країни. Інформаційне забезпечення вивчення фінансового стану необхідне включати не лише дані фінансової звітності, а й

бухгалтерську документацію. Саме це дасть змогу удосконалити якість вихідних аналітичних даних, які потрібні для прийняття управлінських рішень на підприємстві.

Результативне управління діяльністю підприємства великою мірою залежить від добротності його інформаційного забезпечення. В теперішніх умовах для результативної праці на кожному господарюючому суб'єкті необхідна інформація про економічних партнерів, які є конкурентами у певній сфері праці. Вичерпна, достовірна, своєчасна і зрозуміла інформація є запорукою затвердження оптимальних управлінських рішень, спрямованих на зниження витрат фінансових ресурсів, збільшення прибутку і ринкової вартості підприємства.

1.3 Нормативно-правове забезпечення та державне регулювання фінансової звітності в Україні

Державне регулювання підприємництва відображає загальні принципи сучасного регулювання господарської діяльності в багатьох країнах. Головною метою такого регулювання є створення сприятливого середовища для підприємництва, що сприяє ефективному функціонуванню ринкових відносин та стимулює економічний розвиток.

Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні здійснюється з метою створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів[1].

Прийнятий Закон забезпечить удосконалення законодавчих засад ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності відповідно до положень європейського законодавства, що сприятиме виконанню зобов'язань, узятих Україною згідно з Угодою про асоціацію у відповідній частині, а також

підвищенню рівня прозорості та зіставленості показників фінансової звітності вітчизняних компаній, що покращуватиме інвестиційний клімат в Україні[1].

Основні принципи державного регулювання підприємництва, які ви визначили, включають:

- поліпшення правового регулювання відносин між господарюючими суб'єктами та адміністративними органами.
- недопущення виникнення економічно необґрунтованих регулюючих актів.
- зменшення рівня державного втручання в діяльність суб'єктів господарювання.
- зняття перешкод для розвитку господарської діяльності[5].

Ці принципи спрямовані на створення конкурентного та прозорого середовища для підприємництва, що сприяє розвитку бізнесу, залученню інвестицій та створенню нових робочих місць.

Основоположним органом виконання державної політики у сфері розвитку та допомоги підприємництва є Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва, діяльність якої направляється і координується Кабінетом Міністрів України[6].

Основне завдання цього органу – займається систематизацією практичних засад використання законодавства щодо підприємницької праці, розробленням рекомендацій для покращення цього законодавства та створенням державної політики в галузі підприємництва. Крім того, вона координує розвиток малого бізнесу, надає консультації та інформаційну підтримку для малих підприємств, і працює над удосконаленням механізмів фінансової підтримки підприємництва та зовнішньоекономічної діяльності.

Сьогодні державне регулювання системи бухгалтерського обліку відіграє безумовно визначальну роль. Натомість, на нашу думку, доцільним є застосовувати найбільш успішно функціонуючу в розвинених країнах дворівневу систему регулювання, в умовах якої використовуються як економіко-

правові форми, засоби та механізми державного регулювання, так і методи діяльності самоврегульованих (громадських) бухгалтерських організацій[2].

Метою державного контролю підприємництва є напрями системи заходів на збільшення зайнятості населення і, внаслідок цього, перехід населення від бідності – через зайнятість і розвиток підприємництва – до середнього класу.

Отже, вплив державної політики повинні спрямовуватись на стимулювання людей займатись бізнесом та, згідно, на легкість ведення підприємницької діяльності.

Структура теперішнього механізму контролю підприємницької діяльності ґрунтується на використанні чітких принципів. Перший – це ефективність використання механізму контролю, який ціле спрямовується на збільшення рівня добробуту населення, на вирішення основних соціальних питань і не має бути дорогим для держави. Другий принцип – справедливість. Даний принцип є основою гарантій рівноправності усіх без винятку суб'єктів підприємницької діяльності.

Об'єднавши з відповідальністю за виконання законодавства як органами державного контролю, так і їх працівниками, стає можливим створити ефективний алгоритм застосування даного механізму, ведення таких принципів, як відповідальність і послідовність. Не менш необхідними є принцип простоти – правові акти повинні бути зрозумілими за змістом, коли є можливість вільно їх виконувати у реальному житті.

Суб'єктами державного регулювання підприємницької діяльності в Україні є:

- Міністерство економіки;
- Міністерство фінансів;
- Державна фіскальна служба;
- Антимонопольний комітет України[6].

Основними засобами контролюючого впливу держави на діяльність суб'єктів підприємництва, згідно зі статтею 12 ГК України є:

- державне замовлення;

- ліцензування, патентування і квотування;
- технічне регулювання;
- застосування нормативів та лімітів;
- регулювання цін і тарифів;
- надання інвестиційних, податкових та інших пільг;
- надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій [2].

Механізм державного контролю підприємництва включає:

- систему державного регулювання процесів, що відбуваються у підприємницькому середовищі (роздержавлення і приватизація, конкуренція і монополізм, банкрутство тощо) і які безпосередньо його формують;
- систему державного регулювання та підтримки підприємництва (безпосередньо як об'єкта регулювання) [7].

Так, серед основних напрямків державної підтримки підприємництва в Україні можна виділити наступні:

- Формування та постійне удосконалення нормативно-правової бази регулювання функціонування підприємництва.
- Реалізація конкурентної політики для стимулювання здорової конкуренції серед підприємств.
- Створення ефективної системи фінансово-кредитної та гарантійної підтримки підприємництва для забезпечення доступності фінансування для бізнесу.
- Дерегуляція економіки для спрощення бізнес-процесів та зменшення адміністративних бар'єрів.
- Забезпечення сприятливого інвестиційно-інноваційного клімату в державі для привертання інвестицій та підтримки інновацій.
- Допомога стабільності національної валюти для забезпечення прогнозованості у веденні бізнесу.
- Застосування сучасних раціональних принципів приватизаційного процесу для підтримки приватного сектору.

- Проведення реструктуризації та трансформації підприємств відповідно до вимог ринку.
- Допомога рентабельних підприємств та розвиток малого підприємництва для стимулювання економічного зростання та зайнятості.
- Збільшення ефективності функціонування державного сектора економіки для підтримки економічного розвитку країни.
- Залучення іноземних інвестицій для розвитку та модернізації вітчизняного бізнесу.
- Участь держави у побудові та розвитку ринкової та соціальної інфраструктури для створення сприятливого середовища для бізнесу.
- Створення в суспільстві відповідного типу економічної культури й морально-психологічної атмосфери для підтримки підприємницького духу та ініціативи[3].

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Зміст та завдання аналізу фінансової звітності на підприємстві

До форм фінансової звітності ТОВ «Подоляк Транс» входять й інші форми звітності, які не менш важливі за Баланс. В Звіті про фінансові результати ТОВ «Подоляк Транс» зазначає інформацію про свої доходи та витрати, отримані прибутки чи понесені збитки, а також показує відомості про сукупний дохід за період звітування. Даний звіт дозволяє отримати детальний уявлення про фінансові результати діяльності підприємства, включаючи різні види доходів та витрат.

Фінансові результати представлені у двох розділах: перший - це доходи та витрати, пов'язані з основною діяльністю підприємства, які обліковуються на рахунках 7 та 9 класів; другий - це інші доходи та витрати, які не підпадають під цей критерій, тобто вони мають інший бухгалтерський характер обліку. Така деталізація дозволяє краще зрозуміти природу доходів та витрат підприємства і здійснювати більш точний фінансовий аналіз. Через включення інформації за два періоди, такий звіт також надає можливість проводити порівняльний аналіз фінансових результатів підприємства.

Згідно звіту про рух грошових коштів досить детальний і розкриває процес складання звіту за прямим методом. Використання відповідних рахунків та

облікових реєстрів дозволяє відслідковувати рух грошових коштів підприємства ТОВ Подоляк Транс за різними видами діяльності.

Розділи звіту про операційну, інвестиційну та фінансову діяльність дозволяють відобразити рух грошових коштів, що стосується різних аспектів діяльності підприємства. Такий підхід дає можливість керівництву підприємства аналізувати та контролювати фінансові потоки відповідно до їхнього призначення та джерела походження.

Звіт про власний капітал також має важливе значення для розуміння змін у фінансовій структурі підприємства. Він надає інформацію про джерела надходження та використання коштів, пов'язаних з власним капіталом, і дозволяє відслідковувати зміни цього капіталу протягом звітного періоду.

Ці звіти є важливим інструментом для аналізу фінансового стану та діяльності ТОВ Подоляк Транс, а їх детальна структура дозволяє здійснювати більш точний та комплексний аналіз фінансових потоків.

ТОВ Подоляк Транс використовує комп'ютерну програму для складання та подання фінансової звітності, таку як "ІС", є важливим кроком у забезпеченні якості та точності поданих даних. Електронний підпис за допомогою ЕЦП та встановлення статусу "готовий до відправки" перед відправленням звіту дозволяє контролювати процес та підтверджує його автентичність.

Поява повідомлень про помилки на панелі в разі їх виявлення дозволяє оперативно виправити недоліки та забезпечити точність інформації, що надсилається контролюючому органу.

Подання всіх п'яти форм звітності вказує на повноту та комплексність звітності, а відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності забезпечує її прийнятність та порівнянність як для внутрішнього аналізу, так і для зовнішніх стейкхолдерів.

Такий підхід дозволяє підприємству ТОВ «Подоляк Транс» забезпечувати високий рівень довіри до своєї фінансової звітності та ефективно виконувати вимоги законодавства та стандартів у цій сфері.

2.2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Подоляк Транс» – українська транспортне підприємство, що займається наданням послуг вантажних перевезень, торгівлею будівельних матеріалів та обслуговуванням легкових та вантажних автомобілів. Компанію було створено та зареєстровано відповідно до законодавства України 16 червня 2020 року. Основна інформація про ТОВ «Подоляк Транс» представлена в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Основна інформація про ТОВ «ПОДОЛЯК ТРАНС»

Повна назва	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПОДОЛЯК ТРАНС
Скорочена назва	ТОВ «ПОДОЛЯК ТРАНС»
ЄДРПОУ	43665182
Юридична адреса	77460, Івано-Франківська область, Тисменицький район, село Черніїв, вулиця Вишнева, будинок 1
Статутний капітал	1000000 грн
Основний вид діяльності	49.41 Вантажний автомобільний транспорт
Керівник:	Генсьор Герман Олександрович

[11]

Основним напрямком діяльності ТОВ «Подоляк Транс» є надання послуг міжнародних та регіональних вантажних перевезень. Додатковими видами діяльності підприємства є надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; роздрібна торгівля деталями та приладдям для

автотранспортних засобів; торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами; неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами, надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів; роздрібна торгівля паливом; технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів, Надання послуг перевезення речей (переїзду); оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням.

За даними фінансової звітності (додаток А, Б) проведемо розрахунок динаміки фінансового результату підприємства. Результати представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.4

Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «Подольск Транс»

Показник	2020 р.	2021 р.	Відхилення 2021/2020		2022 р.	Відхилення 2022/2021		Відхилення 2022/2020	
			абс., тис.грн	т.зр.,%		абс., тис.грн	т.зр.,%	абс., тис.грн	т.зр.,%
Чистий дохід від реалізації	1066,6	3509,4	2 442,8	229,03	6867,4	3 358,0	95,69	5 800,8	543,86
Собівартість	963,4	3273,0	2 309,6	239,73	6389,5	3 116,5	95,22	5 426,1	563,22
Валовий: прибуток	103,2	236,4	133,2	129,07	477,9	241,5	102,16	374,7	363,08
Інші доходи	89,2	189,5	100,3	112,44	174,0	-15,5	-8,18	84,8	95,07
Інші витрати	177,2	362,0	184,8	104,29	371,9	9,9	2,73	194,7	109,88
Фінансовий результат до оподаткування	15,2	63,9	48,7	320,39	280,0	216,1	338,18	264,8	1742,11
Витрати з податку на прибуток	2,7	11,5	8,8	325,93	50,4	38,9	338,26	47,7	1 766,67
Чистий фінансовий результат	12,5	52,4	39,9	319,20	229,6	177,2	338,17	217,1	1 736,80

За досліджуваний період чистий дохід від реалізації ТОВ «Подольск Транс» збільшився на 5 800,8 тис. грн або 543,86% та становив 6867,4 тис. грн у 2022 р.

Собівартість при цьому збільшилася на 5 426,1 тис. грн та становила 6389,5 тис. грн у 2022 р. Варто відзначити переважання темпу зростання собівартості над темпом зростання виручки, що оцінюється негативно.

В результаті чистий прибуток підприємства на кінець 2022 р. становив 229,6 тис. грн, що на 217,1 тис. грн більше за позаминулорічний показник (рис. 2.3). Це свідчить про ефективне управління та зростання операційної ефективності ТОВ «Подоляк Транс».

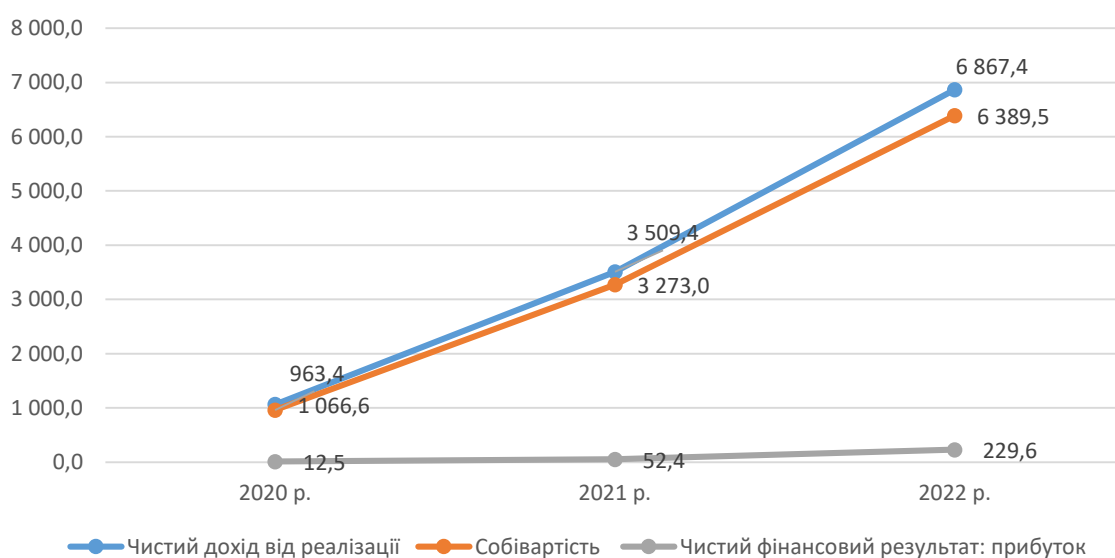

Рис. 2.3 Динаміка зміни фінансових результатів діяльності ТОВ «Подоляк Транс» за 2020-2022 рр., тис. грн

Таким чином, на підставі проведеного аналізу можна прийти до висновку про високий рівень професійної компетентності керівництва підприємства ТОВ «Подоляк Транс», про що свідчить щорічне зростання виручки та чистого прибутку. Висока ефективність управління активами призводить до позитивної динаміки у зростанні прибутку.

Важливо, що компанія продовжувала працювати та розвиватися навіть під час значних зовнішніх викликів, що свідчить про ефективне управління,

стратегічне планування та високу адаптивність. Така поведінка на ринку може підвищити її репутацію серед клієнтів і сприяти довгостроковому зростанню. Менеджменту компанії необхідно зосередити увагу на пошуку резервів та шляхів покращення господарської діяльності, налагодження фінансової стабільності та зменшенні фінансового ризику підприємства.

2.3. Оцінка фінансового стану підприємства

З метою визначення ступеню забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності, а також своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями проведемо аналіз фінансового стану підприємства за даними фінансової звітності.

Перш за все проведемо розрахунок показників ліквідності ТОВ «Подоляк Транс». Під ліквідністю варто розуміти можливість підприємства швидко реалізувати активи та отримувати гроші для оплати зобов'язань, тобто це співвідношення величини ліквідних активів та поточної заборгованості. У вузькому розумінні, ліквідність – це здатність активів швидко перетворюватися на гроші. Результати проведених розрахунків наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз ліквідності ТОВ «Подоляк Транс» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022/2020
1. Оборотні активив т.ч.:	288,9	370,6	1261,7	972,8
а) запаси	216,3	53,9	42,2	-174,1
б) дебіт. заборгсть	48,7	114,6	230,2	181,5
в) грошові кошти	23,9	1,2	524,8	500,9
2. Поточні зобов'язання	281,1	751,7	1325,9	1044,8

3. К-нт загальної ліквідності (н.з. >1-3)	1,03	0,49	0,95	-0,08
4. К-нт швидкої ліквідності (н.з. 0,5-1)	0,26	0,42	0,92	0,66
5. К-нт абсолютної ліквідності (н.з. 0,1-0,2)	0,09	0,002	0,40	0,31

Коефіцієнт загальної ліквідності являє собою це відношення оборотних активів до поточних зобов'язань. Значення коефіцієнта більше 1 вважається позитивним, оскільки це означає, що підприємство має достатньо ресурсів для покриття своїх зобов'язань. Протягом досліджуваного періоду підприємство дотримувалося нормативного значення лише в 2020 р. В 2021 р. даний показник істотно знизився до 0,49, що підвищувало ризик неспроможності покрити зобов'язання. В 2022 р. коефіцієнт загальної ліквідності становив 0,95, все ще менше оптимального рівня. Це свідчить про незадовільний стан платоспроможності протягом двох останніх років, адже оборотних активів не достатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями.

Коефіцієнт термінової ліквідності являє собою (Поточні активи – Запаси)/Поточні зобов'язання, він становив у 2022 р. 0,92, що відповідає нормативному значення та вказує на те, що в компанії достатньо ліквідних оборотних коштів для своєчасного розрахунку за зобов'язаннями. Водночас слід відзначити, що протягом 2020-2021 рр. значення даного показника не відповідало нормативному значенню.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Гроші та фінансові інвестиції / Поточні зобов'язання). Протягом 2020-2021 так само не відповідав нормативном значенню, особливо в 2021 р. відмічається критично низький рівень даного показника, що свідчить про серйозні фінансові проблеми. Більш низький показник вказує на те, що компанія не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром. В 2022 р. коефіцієнт абсолютної ліквідності збільшився до 0,4. Значення вище нормативного також може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами. Грошові кошти, на відміну від інших активів, не беруть участі у виробничо-збутовому процесі, вони не генерують

дохід компанії. Тому занадто високий показник абсолютної ліквідності говорить про те, що значна частина капіталу відволікається на формування непродуктивних активів.

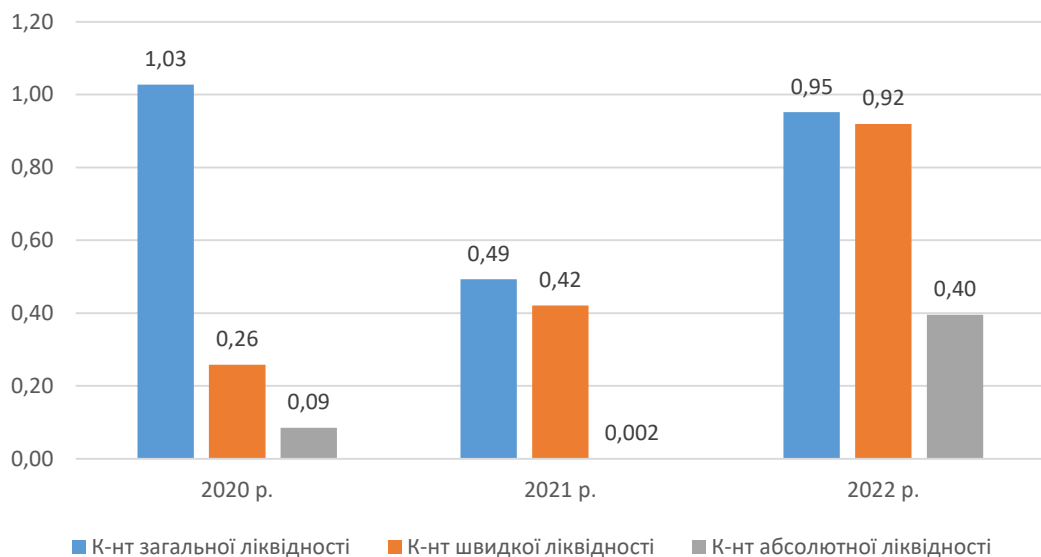

Рис. 2.3 Динаміка зміни показників ліквідності активів ТОВ «Подоляк Транс» за 2020-2022 рр.

Таким чином, за результатом проведеного аналізу, було виявлено проблеми з показникам ліквідності ТОВ «Подоляк Транс», що свідчить про нестійкість підприємства до можливих непередбачуваних ситуацій в майбутньому і про високу ймовірність виникнення труднощів з виплатою заборгованість при настанні сильної необхідності. Для покращення ситуації компанія може залучити позикові кошти, реалізувати частину зайвих активів для збільшення суми найбільш ліквідних активів. Також можна задіяти важелі управління оборотними засобами організації з метою реорганізації структури активів для збільшення частки найбільш ліквідних коштів фірми і скорочення обсягу активів, що важко реалізовувати. Зокрема, можна переглянути структуру запасів з метою виявлення прихованих резервів підвищення платоспроможності. Також змінити ліквідність організації можна через прискорення оборотності активів. Вивільнені за допомогою прискорення оборотності оборотні кошти

дозволять мінімізувати залучення позикових коштів. Досягти цього можна через скорочення періоду обороту компонента (або компонентів) оборотних засобів.

Варто зазначити, що показники ліквідності, що склалися, а також рівень фінансової стійкості українських підприємств відображає вплив триваючої війни на їх діяльність. Внаслідок кризових явищ відчутно знизився споживчий попит, що викликало спад виробництва та погіршення діяльності підприємств, призвело до скорочення чисельності персоналу, зниження ділової активності. Більшість організацій відчули на собі труднощі зі збутом продукції, почастишали затримки платежів за відвантажену продукцію та надані послуги. При цьому, хоча на сьогоднішній день вже немає перешкоди продовженню безперервної діяльності ТОВ «Подоляк Транс», майбутній хід воєнного вторгнення, його тривалість та короткостроковий і довгостроковий вплив на компанію, її персонал, операції, ліквідність та активи є факторами суттєвої невизначеності.

Наступним кроком проведемо аналіз фінансової стійкості ТОВ «Подоляк Транс». Аналіз фінансової стійкості підприємства передбачає оцінку його здатності витримувати короткострокові та довгострокові фінансові потрясіння, виконувати свої зобов'язання перед кредиторами, а також забезпечувати стійкий розвиток у майбутньому[12]. Розрахунок абсолютних показників фінансової стійкості ТОВ «Подоляк Транс» наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Абсолютні показники фінансової стійкості підприємства

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Δ 22/20
1. Постійні пасиви	13,4	65,6	295,3	281,9
2. Активи, що важно реалізуються	5,6	446,7	359,5	353,9
3. Власні обігові кошти	7,8	-381,1	-64,2	-72
4. Довгострокові зобов'язання	0,0	0,0	0,0	0
5. Наявність постійних та довгострокових пасивів для фінансування запасів	7,8	-381,1	-64,2	-72
6. Короткострокові кредити банків	0,0	0,0	0,0	0

7. Загальна сума основних джерел фінансування запасів	7,8	-381,1	-64,2	-72
8 Запаси	216,3	53,9	42,2	-174,1
9. Надлишок (нестача) власних обігових коштів	-208,5	-435,0	-106,4	102,1
10. Надлишок (нестача) власних обігових коштів та довгострокових зобов'язань	-208,5	-435,0	-106,4	102,1
11. Надлишок (нестача) основних джерел фінансування запасів	-208,5	-435,0	-106,4	102,1

З таблиці видно що власних обігових коштів не вистачає. Дані розрахунки проводились згідно формули: $ВОК=ВК-НА$. ВК- власний капітал, НА- необоротні активи. Для визначення надлишок або нестачі власних обігових коштів та довгострокових зобов'язань потрібно: $ВДПК-ЗВ$. ВДПК – показник наявності власних і довгострокових позикових коштів; ЗВ- запаси і витрати. Надлишку нестачі основних джерел фінансування запасів необхідно такі дані: $ОК – ЗВ$. ОК- загальний розмір основних джерел формування запасів і витрат.

За даними, власні обігові кошти ТОВ «Подоляк Транс», починаючи з 2021 р. мають негативний показник, що вказує на відсутність достатнього фінансування з власних джерел для покриття потреб у оборотних активах. Кризовий фінансовий стан свідчить про потенційну нездатність підприємства забезпечити фінансування запасів за рахунок адекватних джерел. Це може привести до втрати фінансової рівноваги в довгостроковій перспективі. В такому випадку керівництву підприємства необхідно розробити заходи щодо відновлення фінансової стійкості. Необхідно спрямовувати дії на обґрунтування зменшення запасів і витрат, поповнення власних оборотних коштів, прискорення обертання капіталу в поточних активах.

Для отримання найбільш повної картини про стан фінансової стійкості ТОВ «Подоляк Транс» доповнимо аналіз розрахунком відповідних коефіцієнтів (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Коефіцієнти фінансової стійкості підприємства

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Δ 22/20
1	2	3	4	5
1. Коефіцієнт автономії (Кавт.)	0,05	0,08	0,18	0,14
2. Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	21,98	12,46	5,49	-16,49

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5
3. Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр)	20,98	11,46	4,49	-16,49
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман. вк)	0,58	-5,81	-0,22	-0,80
5. Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень (Кстр. дв)	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Коефіцієнт довгострокового залучення коштів (Кдзк)	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел (Кфнкд)	1,00	1,00	1,00	0,00

Для розрахунків коефіцієнтів необхідні наступні формули:

$$1. K_{авт} = \frac{ВК}{ПБ}$$

$$2. K_{фз} = \frac{ПК}{ПБ} \times 100\%$$

$$3. K_{фр} = \frac{ПК}{ВК} \times 100\%$$

$$4. K_{ман} = \frac{ВОК - ПЗ}{ВК}$$

$$5. K_{стр. дв} = \frac{ДЗ}{ОЗ}$$

$$6. K_{дзв} = \frac{ДЗ}{ЗК}$$

$$7. K_{фнкд} = \frac{ВОК}{ПБ}$$

Аналізуючи показники фінансової стійкості, можна відзначити збільшення можливостей компанії профінансувати активи за рахунок власного капіталу, на що вказує коефіцієнт автономії. На кінець 2022 року компанія може профінансувати 18% активів за рахунок власного капіталу, що на 14% більше за

2020 рік. Збільшення значення даного показника сигналізує про зменшення рівня ризиків і підвищення стійкості компанії в середньостроковій перспективі. Однак слід відзначити, що протягом досліджуваного періоду даний показник не досяг нормативного значення ($>0,5$).

Коефіцієнт фінансової залежності зменшився на 16,49 за аналізований період та становив 5,49, що все одно не в межах нормативних значень (<2). Тим не менш це свідчить про зменшення залежності компанії від позикових коштів, що є позитивною тенденцією.

Зменшення коефіцієнта фінансового ризику з 20,98 у 2020 році до 4,49 у 2022 році свідчить про зниження фінансового ризику та підвищення здатності компанії виконувати свої зобов'язання перед кредиторами. Разом з цим не відповідність нормативному значення по даному показнику вимагає продовження роботи в цьому напрямку.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу має негативне значення з 2021 р. і свідчить, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це веде до зниження фінансової стійкості.

ТОВ «Подоляк Транс» ще не має довгострокових зобов'язань у загальній структурі фінансування підприємства. Відсутність довгострокових зобов'язань у фінансовій структурі ТОВ «Подоляк Транс» може мати як позитивні, так і потенційні негативні аспекти для підприємства. З однієї сторони без довгострокових зобов'язань підприємство не несе великих фінансових ризиків пов'язаних з боргами, таких як ризик неплатоспроможності чи банкрутства у випадку економічної нестабільності. З іншої, без доступу до довгострокового фінансування, компанія може зіткнутися з обмеженнями у можливостях розширення та розвитку бізнесу. Крім того використання лише власного капіталу

чи короткострокових позик може бути дорожчим в порівнянні з довгостроковими позиками, які зазвичай мають нижчі процентні ставки.

Таким чином, аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості за період з 2020 по 2022 рік вказує на загальне покращення фінансової стійкості ТОВ «Подольск Транс». Зростання коефіцієнта автономії, а також зниження коефіцієнтів фінансової залежності та фінансового ризику свідчать про зменшення залежності від зовнішнього фінансування та підвищення стабільності компанії. Водночас існує потреба в оцінці можливостей залучення довгострокових позик для фінансування майбутнього зростання і розвитку ТОВ «Подольск Транс». Компанія повинна ретельно аналізувати свої поточні та майбутні потреби у фінансуванні, виходячи з довгострокової стратегії розвитку та змін на ринку.

В цілому, позитивні зміни вказують на ефективне управління фінансами та спрямування зусиль на збільшення власного капіталу, що сприятиме подальшому розвитку та зміцненню позицій підприємства на ринку. Однак, необхідно продовжувати моніторинг показників фінансової стійкості, для забезпечення гнучкості та адаптації до змінних ринкових умов. Зміцнення фінансової стійкості підприємства сприятиме не лише збільшенню його конкурентоспроможності, але й зменшенню вразливості перед потенційними економічними коливаннями та фінансовими кризами[13]. Це, у свою чергу, дозволить компанії використовувати нові можливості для інвестицій та розширення діяльності, закріплюючи її позиції як надійного та стабільного гравця на ринку. Систематичний аналіз та управління фінансовою стійкістю є ключовими для забезпечення довгострокового успіху підприємства, його здатності адаптуватися до зовнішніх викликів та використовувати стратегічні переваги для подальшого розвитку.

Для оцінки ефективності господарської діяльності ТОВ «Подольск Транс», виявленні потенціалу для зростання та ідентифікації можливих проблемних зон, наступним етапом проведемо аналіз ділової активності[14]. Першим кроком порівняємо абсолютні показники ділової активності (обсяг продажу готової

продукції підприємства, товарів, робіт, послуг, прибуток, величину активів) у динаміці за досліджуваний період. Оптимальне співвідношення між ними:

$$100 < T_a < T_B < T_{\Pi}, \quad (2.1)$$

де T_{Π} – темп зростання прибутку, %;

T_B – темп зростання виручки від реалізації продукції, %;

T_a – темп зростання активів підприємства, %.

Визначимо співвідношення між даними показниками за досліджуваний період:

$$2021 \text{ р.} - 100 < 277,52 < 329,03 < 419,2 ;$$

$$2022 \text{ р.} - 100 < 198,36 > 195,69 < 438,17.$$

В 2021 р. ідеально виконуються всі нерівності, це означає, що економічний потенціал ТОВ «Подольск Транс» зростає, тобто розширюються масштаби його діяльності. Крім того дані вказують на те, що в порівнянні зі збільшенням економічного потенціалу обсяг реалізації підвищується більш високими темпами, тобто ресурси ТОВ «Подольск Транс» використовуються більш ефективно, підвищується віддача від кожної грошової одиниці, вкладеної в компанію. Не виконання другої нерівності в 2022 р., говорить про відставання темпу зростання виручки, що свідчить про потребу в оптимізації продаж ТОВ «Подольск Транс».

Наступним кроком обчислимо коефіцієнти ділової активності та періоди оборотності економічних та фінансових ресурсів ТОВ «Подольск Транс». У табл. 2.8 наведено розрахунок коефіцієнтів оборотності фінансових ресурсів підприємства.

Таблиця 2.8

**Коефіцієнти оборотності економічних та фінансових ресурсів ТОВ
«Подольск Транс» у 2020–2022 рр.**

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Δ 22/20
1. Коефіцієнт оборотності активів	3,62	4,29	4,24	0,61
2. Коефіцієнт оборотності основних фондів	190,46	7,86	19,10	-171,36
3. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	3,69	9,47	5,44	1,75
4. Коефіцієнт оборотності запасів	4,93	65,11	162,73	157,80
5. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	21,90	30,62	29,83	7,93
6. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	79,60	53,50	23,26	-56,34
7. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	30,47	44,20	16,64	-13,84

Для розрахунку необхідні наступні формули:

1. $K_{об} = ЧП / A$; ЧП-чистий прибуток; А- активи

2. $K_{оф} = P / \text{сер}ОЗ$; Р- виручка від реалізації; серОЗ- середньорічна вартість ОЗ

3. $K_{оа} = P / OA$; Р- виручка від реалізації ; OA – оборотні активи.

4. $K_{оз} = СП / СВЗ$; СП- собівартість продукції; СВЗ- середньорічна вартість запасів.

5. $K_{дз} = ЧП / ДЗ_{сер}$; ЧП- чистий прибуток; ДЗсер- дебіторська заборгованість.

6. $K_{овк} = ЧВ / ВК_{сер}$; ЧВ- чиста виручка; ВКсер – середня величина власного капіталу

7. $K_{окз} = ЧВ / КЗ_{сер}$; ЧВ- чиста виручка; КЗсер – середня величина кредиторської заборгованості.

У табл. 2.9 представлено періоди оборотності фінансових ресурсів підприємства.

Таблиця 2.9

**Періоди оборотності економічних та фінансових ресурсів ТОВ
«Подольак Транс» у 2020– 2022 рр.**

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022/2020 (+,-)
1. Період оборотності активів	99	84	85	-14
2. Період оборотності основних фондів	2	46	19	17
3. Період оборотності оборотних активів	98	38	66	-31
4. Період оборотності запасів	73	6	2	-71
5. Період оборотності дебіторської заборгованості	16	12	12	-4
6. Період оборотності власного капіталу	5	7	15	11
7. Період обороту кредиторської заборгованості	12	8	22	10

За результатами аналізу показників ділової активності, спостерігається позитивна динаміка збільшення коефіцієнта оборотності активів. В 2022 році він склав 4,24, що на 0,61 більше за 2020 рік, що свідчить про збільшення ефективності використання загальних активів компанії у генерації доходу. Період оборотності активів зменшився на 14 днів та становив 85 днів, що свідчить про пришвидшення процесу перетворення загальних активів компанії в доходи. Це може вказувати на збільшення загальної ефективності бізнесу.

Зниження коефіцієнта оборотності основних фондів з 190,46 до 4,24 свідчить про певне зниження ефективності використання основних фондів. Період оборотності основних фондів збільшився на 17 днів, що вказує на подовження циклу використання основних фондів для генерації доходу.

Збільшення коефіцієнта оборотності оборотних активів з 3,69 до 5,44 є індикатором покращення управління оборотними активами. Період оборотності оборотних активів в результаті зменшився з 98 до 66 днів.

Зростання коефіцієнта оборотності запасів вказує на поліпшення управління запасами та їх швидше перетворення в продажі. Це може бути

результатом ефективнішої логістики та оптимізації запасів. Низьке значення оборотності запасів у 2022 р. (2 дні) свідчить про високу ефективність управління запасами та швидкість їх перетворення в продажі.

Збільшення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості свідчить про пришвидшення погашення дебіторської заборгованості, що може бути ознакою покращення платоспроможності покупців або ефективну кредитну політику компанії. Період оборотності дебіторської заборгованості зменшився з 16 до 12 днів, що свідчить про пришвидшення процесу отримання платежів від дебіторів та що може позитивно впливати на грошові потоки компанії.

Зниження коефіцієнта оборотності власного капіталу свідчить про падіння ефективності використання власного капіталу в генерації доходу. Це може вказувати на зменшення рентабельності або нераціональне використання ресурсів. Період оборотності власного капіталу збільшився з 5 до 15 днів, що підкреслює зниження рентабельності власного капіталу.

Період обороту кредиторської заборгованості збільшився з 12 до 22 днів, що свідчить про сповільнення погашення зобов'язань перед кредиторами. Це може свідчити про потенційні ризики у відносинах з постачальниками через затримки у платежах.

З аналізу показників ділової активності ТОВ «Подольак Транс» можна зробити висновок, що за період з 2020 по 2022 рік відбулися змішані тенденції в ефективності використання ресурсів підприємства. Зокрема, спостерігається покращення управління запасами, та дебіторською заборгованістю, що може вказувати на ефективне управління грошовими потоками. Водночас, зниження оборотності основних фондів, кредиторської заборгованості та власного капіталу свідчить про певні виклики в ефективності діяльності компанії.

Ці зміни вимагають уваги зі сторони менеджменту ТОВ «Подольак Транс» для розробки заходів щодо виправлення причин виникнення негативних тенденцій. Важливо забезпечити збалансованість між швидкістю погашення

зобов'язань та потребами компанії в оборотних коштах, щоб підтримувати оптимальний рівень ліквідності та фінансової стабільності.

В цілому, хоча окремі аспекти діяльності ТОВ «Подоляк Транс» демонструють позитивні зрушення, існує необхідність в подальшому вдосконаленні управлінських практик з метою збільшення ефективності використання економічних та фінансових ресурсів. Компанії необхідно продовжувати моніторинг ключових показників ділової активності та адаптувати свою стратегію управління активами та зобов'язаннями з метою підтримання ефективності операцій та фінансової стійкості в довгостроковій перспективі.

Аналіз рентабельності підприємства є ключовим аспектом фінансового аналізу, який дозволяє оцінити його здатність генерувати прибуток від використання наявних ресурсів[15]. Рентабельність відображає адекватність системи управління та доцільність управлінських заходів у процесі функціонування підприємства. Головна мета фінансової діяльності підприємства – нарощування власного капіталу та забезпечення надійності підприємства, а також його сталого становища на ринку. Для цього необхідно постійно підтримувати платоспроможність та рентабельність підприємства, оптимальну структуру активу та пасиву. Отже, підвищення рентабельності ТОВ «Подоляк Транс» є необхідним компонентом не тільки його подальшого успішного розвитку, а й можливості існування, свого роду гарантія від банкрутства.

Результати розрахунку показників рентабельності ТОВ «Подоляк Транс» наведено в табл.2.10.

Таблиця 2.10

Показники рентабельності ТОВ «Подоляк Транс» у 2020 – 2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Δ 22/20
1. Коефіцієнт рентабельності майна	0,04	0,06	0,14	0,10
2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,93	0,80	0,78	-0,16
3. Коефіцієнт рентабельності продаж	0,10	0,07	0,07	-0,03

4. Коефіцієнт рентабельності виробництва	0,11	0,07	0,07	-0,03
5. Коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції	0,01	0,01	0,03	0,02

Для визначення даних необхідні формули:

1. $K_{рм} = \text{ЧП} / \text{ВБ}$; ЧП- чистий прибуток; ВБ- валюта балансу.
2. $K_{рвк} = \text{ЧП} / \text{ВК}$; ЧП-чистий прибуток; ВК- власний капітал.
3. $K_{рпр} = \text{ЧП} / \text{ВР} \times 100$; ЧП- чистий прибуток; ВР – виручка від реалізації.
4. $K_{рв} = \text{ЧП} / (\text{ОФ} + \text{ОЗ}) \times 100$; Оф- основні фонди; ОЗ- основні засоби.
5. $K_{чрп} = \text{ЧП} / \text{ОП}$; ЧП- чистий прибуток; ОП – обсяг продажів

Оцінюючи показники прибутковості варто відзначити належну ефективність господарської діяльності, про що свідчать достатньо високі значення показників рентабельності. Впродовж аналізованого періоду помічається змішана динаміка зміни ефективності ТОВ «Подольск Транс» (рис. 2.2).

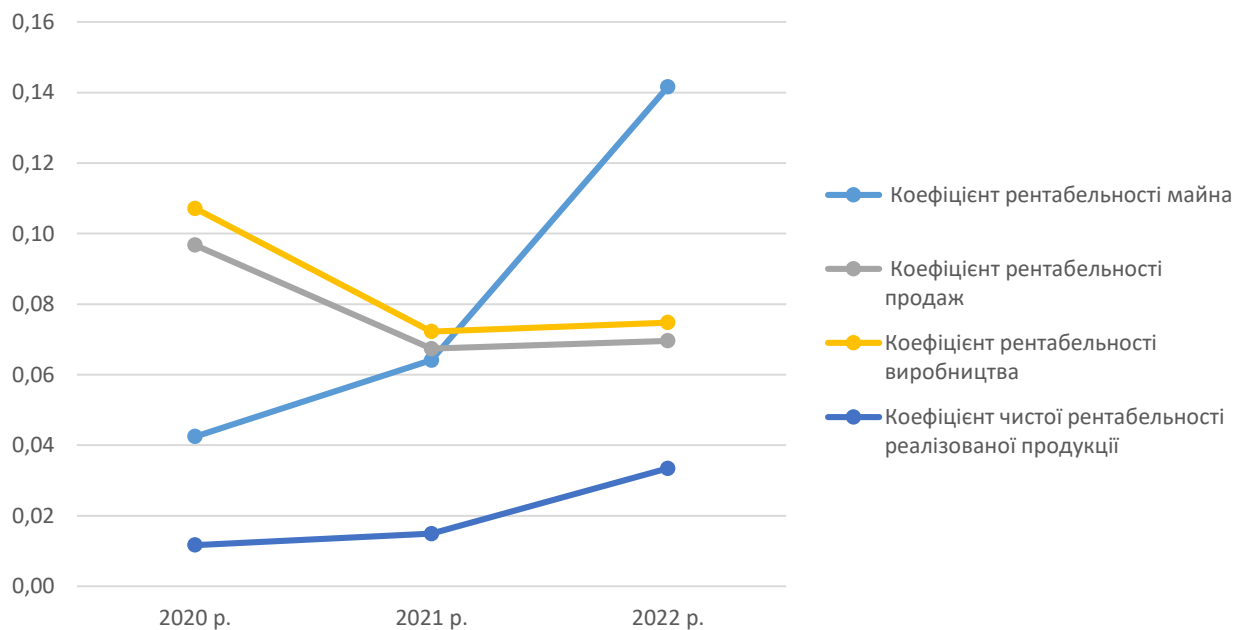

Рис 2.2 Динаміка основних показників рентабельності ТОВ «Подольск Транс» за 2020-2022 рр.

Коефіцієнт рентабельності майна (капіталу) за досліджуваний період збільшився з 0,04 до 0,14, що свідчить про підвищення ефективності використання всього майна компанії для генерації прибутку та вказує на збільшення загальної прибутковості бізнесу.

Зниження коефіцієнту рентабельності власного капіталу з 0,93 до 0,78 вказує на зменшення ефективності використання власного капіталу.

Зниження коефіцієнту рентабельності продаж з 0,1 до 0,07, хоч і не настільки значне, все ж вказує на зменшення прибутковості продажів. Це може свідчити про підвищення витрат або зменшення маржі.

Так само падіння коефіцієнту рентабельності виробництва з 0,11 до 0,07 показує, що частка валового прибутку в структурі доходів від основної діяльності зменшилась, що може свідчити про зростання собівартості або зменшення цінової конкурентоспроможності.

Отже, за результатами проведеного аналізу, можна зробити висновки про високу професійну кваліфікацію менеджменту підприємства, що відображають достатні показники рентабельності, однак при цьому менш ефективно використання майна організації. Очевидно, що основною причиною цьому послужили зовнішні фактори, триваюча війна, зниження ділової активності в цілому в країні, інфляція та нестабільний валютний курс. Незважаючи на це компанія готова відповідати на нові виклики та загрози. Менеджменту ТОВ «Подольак Транс» з однієї сторони найближчим часом насамперед важливо зберегти досягнутий рівень ефективності, а з іншої необхідно зосередити увагу на пошуку резервів та шляхів покращення господарської діяльності, налагодження фінансової стабільності та зменшення фінансового ризику підприємства.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

3.1 шляхи удосконалення фінансової звітності

Фінансовий стан будь-якого підприємства безпосередньо залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Чим вища продуктивність та обсяги реалізації продукції, тим більше можливостей для зниження її собівартості, що сприяє зростанню рентабельності та прибутку підприємства. Проте, навіть на фоні успішної роботи, можуть виникати фінансові труднощі, що часто пов'язані з неефективним використанням фінансових ресурсів.

Рекомендації щодо удосконалення Звіту про фінансові результати на ТОВ Подоляк Транс можуть включати такі аспекти:

1. Деталізація доходів і витрат: Розширення розділу про доходи і витрати, щоб включити більш деталізовану інформацію про різні джерела доходів і види витрат. Це допоможе краще зрозуміти фінансові результати підприємства та ідентифікувати можливі резерви ефективності.

2. Аналіз фінансових результатів: Додатковий аналіз фінансових результатів, наприклад, порівняння з попередніми періодами, аналіз чистого прибутку як в абсолютному значенні, так і у відсотковому відношенні до виручки тощо. Це дозволить виявити тенденції та проблеми, які потребують уваги.

3. Пояснювальні записки: Додавання пояснювальних записок до фінансових результатів, де можна розкрити причини змін у доходах і витратах, пояснити вибір бухгалтерських політик і методів обліку, а також розглянути будь-які інші фактори, які впливають на фінансові показники.

4. Впровадження ключових показників ефективності: Включення ключових фінансових показників, таких як рентабельність, оборотність активів,

оборотність капіталу тощо, допоможе отримати більш повну картину про ефективність використання ресурсів підприємства.

5. Використання графіків та діаграм: Представлення фінансової інформації за допомогою графіків та діаграм може полегшити сприйняття і аналіз результатів для користувачів звіту.

Ці удосконалення допоможуть зробити Звіт про фінансові результати більш інформативним та корисним інструментом для аналізу фінансового стану та результатів діяльності підприємства.

У випадку ТОВ "Подоляк Транс", незважаючи на його величезний потенціал та прибутковість, існують проблеми, які впливають на фінансовий стан. Ці проблеми охоплюють збільшення витрат, погано сформовану цінову стратегію, зниження прибутку та рентабельності, а також недостатнє управління власним капіталом та ресурсами підприємства.

Для подолання цих проблем можуть бути вжиті різноманітні заходи, які спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємства. Серед них можуть бути:

- Підвищення продуктивності праці та оптимізація процесів.
- Оптимізація витрат та управління фінансовими ресурсами.
- Своєчасне прийняття управлінських рішень та реагування на зміни в економічному середовищі.
- Ліквідація надлишкових матеріальних запасів та оптимізація оборотних коштів.

Такі заходи допоможуть підприємству покращити свій фінансовий стан та зберегти конкурентоспроможність на ринку.

Оптимізація оборотного капіталу, раціоналізація капітальних вкладень та управління відстрочками платежів можуть допомогти зменшити фінансові ризики та покращити ліквідність.

Для досягнення більш високих результатів підприємству важливо досягти не лише стабільної рентабельності, але й ефективного використання доступних ресурсів. Постійний моніторинг та аналіз фінансового стану, разом з впровадженням запропонованих заходів, дозволять підтримувати стабільність та прогнозувати ключові показники діяльності.

Цей підхід забезпечить не лише поточну стабільність, але й позитивні перспективи на майбутнє, що є важливим для зміцнення позицій підприємства на ринку та його успішного розвитку.

Пропозиції щодо вдосконалення процесу складання бухгалтерського балансу та складання фінансової звітності виглядає досить обґрунтовано.

Основні аспекти:

1. Єдина методика побудови балансу: Це безумовно може спростити порівняння балансів між різними підприємствами та покращити їх порівняльну аналізованість.
2. Скорочення статей балансу: Узагальнення статей балансу може полегшити сприйняття і аналіз фінансових показників, але потребує уважного розгляду, щоб забезпечити відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності.
3. Введення проміжної документації: Це може бути корисним кроком для підтримки точності та узгодженості даних, але необхідно ретельно спланувати процес, щоб уникнути зайвого адміністративного навантаження.
4. Аналіз ризиків фінансової звітності: Це дійсно важливий аспект, особливо в умовах зростаючої складності бізнес-операцій. Аналіз ризиків

допоможе забезпечити достовірність фінансової інформації та зберегти довіру зацікавлених сторін.

Загалом, ваші пропозиції можуть покращити якість та достовірність бухгалтерської звітності, що, в свою чергу, сприятиме кращому прийняттю управлінням рішень та підвищенню довіри інвесторів та інших зацікавлених сторін.

Отже, в удосконаленій формі даного звіту було виражено пропозиції, доповнення більшість статей. В основу покращення котрих лежить збільшення інформаційної потужності, що відповідає інформаційним запитам користувачів і дає змогу забезпечити високу ступінь релевантності інформації, для прийняття відповідних управлінських рішень, стосовно діяльності підприємства. Дані удосконалення значно розширяють здатності звіту у фінансовому аналізі та менеджменті.

3.2 вдосконалення звіту про власний капітал

На етапі організації контролю ТОВ Подоляк Транс потрібно враховувати, що теперішніх складних умовах господарювання, які здійснюється під вкрай негативним впливом військового конфлікту, вельми ускладнюється управління процесом комерційного посередника, і, зокрема, власним капіталом суб'єктів господарювання, що має цілісний взаємозв'язок та високу залежність від всіх напрямів діяльності підприємства. Ефективна система управління власним капіталом підприємства потребує удосконалення контролю у взаємозв'язку із методикою та організацією бухгалтерського обліку, інформаційного гарантування якого є не лише інформаційною основою про стан та зміни об'єктів управління, але й інформаційною основою економічного контролю.

Так, урахування впливу військового конфлікту на умови господарювання стає надзвичайно важливим для розробки методики контролю власного капіталу. Оскільки промислові підприємства в умовах ризику і невизначеності мають зберігати фінансову стійкість, власний капітал стає ключовим ресурсом для забезпечення їхньої діяльності та розвитку.

Для ефективного контролю власного капіталу в умовах військового конфлікту слід враховувати такі аспекти:

1. Оцінка ризиків: Аналіз потенційних ризиків, які можуть виникнути через військовий конфлікт, і визначення їх впливу на фінансову стійкість підприємства.

2. Резервування капіталу: Розробка стратегій накопичення резервів та збільшення власного капіталу для покриття можливих збитків або втрат в умовах невизначеності.

3. Диверсифікація інвестицій: Розгляд можливостей для диверсифікації інвестицій та розподілу ризиків між різними видами активів.

4. Ефективне управління ліквідністю: Забезпечення достатнього рівня ліквідності для подолання можливих фінансових труднощів у разі загострення конфлікту.

5. Стратегічне планування: Розробка довгострокових стратегій розвитку, які враховують умови військового конфлікту та сприяють зміцненню фінансової стійкості.

Ці заходи допоможуть підприємствам зберегти фінансову стійкість та забезпечити їхню успішну діяльність навіть у складних умовах військового конфлікту.

В ході контролю власного капіталу слід виділити, що його величини, шляхи та джерела збільшення розміру власного капіталу ТОВ Подоляк Транс мають цілісний взаємозв'язок, що показано на схема. 2.4. Збільшення статутного

капіталу ТОВ Подоляк Транс виконуються за рішенням власника підприємства. При збільшенні величини статутного капіталу створюються додаткові внески, якими можуть бути обладнання, будинки, споруди, а також інші матеріальні цінності, права користування спорудами, будинками, обладнанням, а також грошові кошти, у тому числі гроші в іноземній валюті.

Схема 3.1 Шляхи та джерела збільшення прибутку ТОВ Подоляк Транс

З позицій зацікавленості власника підприємства ТОВ «Подоляк Транс» виникає питання, якими саме видами майна недостатньо забезпечений власний капітал на час інвентаризації та складання фінансової звітності.

В аналізі фінансового стану ТОВ «Подоляк Транс» важливо розглянути джерела фінансування активів підприємства, зокрема використання позикових ресурсів та власних коштів, вкладених у статутний капітал. Позикові ресурси забезпечують додаткові можливості для фінансування операційної та інвестиційної діяльності, однак при цьому збільшують зобов'язання підприємства.

При аналізі фінансової звітності, особливо важливо визначити динаміку змін вартісного співвідношення між статутним капіталом та іншими активами підприємства. Статутний капітал, сформований за рахунок вкладень власника, з часом може змінювати свою структуру та вартість через фізичний або моральний знос активів, зміну виробничих цілей та інші чинники. Це призводить до необхідності постійного моніторингу і коригування стратегії управління активами.

В процесі аналізу можна розрахувати ряд показників, які дозволять оцінити ефективність використання власного і позикового капіталу, а також визначити структуру активів підприємства. Одним із таких показників є співвідношення статутного капіталу до суми оборотних засобів і довгостроково використовуваних нематеріальних активів.

На мою думку слід розглянути формулу співвідношення суми статутного капіталу до суми оборотних засобів + сума довгостроково використовуваних матеріальних активів. Цей показник дозволяє зрозуміти, яка частина активів підприємства фінансується за рахунок статутного капіталу, а яка — за рахунок позикових коштів або інших джерел. Високе значення цього показника може свідчити про високу частку власного капіталу в структурі активів підприємства, що зазвичай є позитивним фактором, оскільки знижує ризики, пов'язані з позиковими ресурсами. Низьке значення може вказувати на залежність підприємства від зовнішнього фінансування.

Дано статутний капітал ТОВ «Подоляк Транс» складає 1 000 000 грн, сума оборотних засобів — 300 000 грн, а сума довгостроково використовуваних нематеріальних активів — 100 000 грн. Тоді співвідношення буде розраховане наступним чином:

$$\text{Співвідношення} = 1000000 \div (300000 + 100000) = 2.5$$

Це означає, що на кожну гривню оборотних засобів та нематеріальних активів припадає 2.5 гривні статутного капіталу, що може свідчити про достатній рівень власного капіталу у структурі активів підприємства.

Бухгалтерський облік на ТОВ «Подоляк Транс» здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»[6]. Згідно з цим законом, основою для ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи є ключовими для правильного відображення операцій у бухгалтерському обліку.

Первинні документи фіксують факти здійснення господарських операцій. Відповідно до законодавства, первинні документи повинні мати обов'язкові реквізити: назву документа, дату складання, зміст операції, одиницю виміру операції, підписи відповідальних осіб тощо. На ТОВ «Подоляк Транс» первинні документи можуть бути у затвердженій формі або розроблені і затверджені на підприємстві самостійно. Вони можуть бути сформовані в електронній формі за допомогою комп'ютерної програми підприємства.

Власний капітал підприємства обліковується на підставі первинних документів, що фіксують зміни в складі власного капіталу, такі як вкладення власників, додаткові внески, дивіденди, прибуток або збиток від діяльності підприємства тощо. Багато господарських операцій з обліку власного капіталу не мають стандартних затверджених форм, тому використовуються

бухгалтерські довідки, які оформляються у довільній формі. Ці довідки повинні відображати сутність операції та бути підписані відповідальними особами.

Усі господарські операції відображаються в обліковій системі тільки за наявності первинних документів. Для відображення змін у власному капіталі, пов'язаних з рухом основних засобів, нематеріальних активів, грошових коштів та інших об'єктів обліку, використовуються відповідні первинні документи, що затверджені для відповідного виду активів.

Ведення бухгалтерського обліку на ТОВ «Подоляк Транс» здійснюється згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку та вимогами законодавства України. Правильне ведення первинної документації є запорукою достовірності фінансової звітності підприємства, що в свою чергу забезпечує прозорість та ефективність управління фінансовими ресурсами.

Всі первинні документи з обліку господарських операцій із власним капіталом, згідно зі змінами, які призводять господарські операції у структурі активів та пасивів даного підприємства можна розділити на групи (схема 3.2).

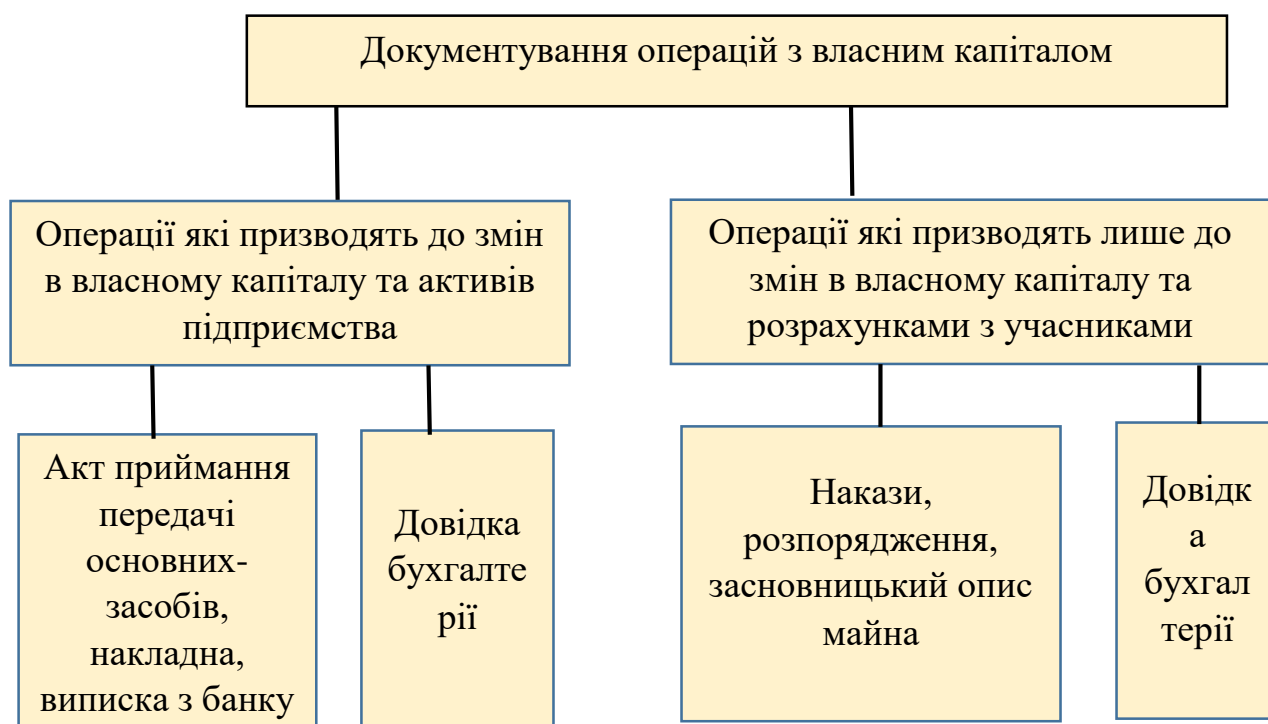

Схема 3.2 Документування господарських операцій із власним капіталом підприємства

Отже, раціональна система бухгалтерського обліку власного капіталу є критично важливою для ефективної діяльності підприємства. Вона забезпечує керівництво необхідною інформацією для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, контролює ефективність використання фінансових ресурсів, сприяє плануванню та прогнозуванню, а також підтримує фінансову стабільність підприємства.

3.3 Удосконалення методики складання та аналізу фінансової звітності підприємств

Фінансова звітність є завершальним етапом облікового процесу на підприємстві та важливим інструментом для відображення господарської діяльності. В Україні процес складання фінансової звітності регламентується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 1[8].

Розробка методики для аналізу фінансового стану ТОВ «Подоляк Транс» має бути адаптованою до специфіки діяльності підприємства та ринку, на якому воно функціонує. Процес аналізу складається з чотирьох етапів, кожен з яких виконує певну функцію у всебічному оцінюванні фінансового стану підприємства.

В умовах жорсткої конкуренції, викликаній активним впровадженням різних механізмів управління підприємницькою діяльністю, суб'єктам господарювання необхідно підтримувати високу конкурентну позицію. Це підвищує попит на фінансову інформацію, адже її роль у процесах управління є виключно важливою. Фінансова звітність стає основним джерелом інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, а також результати його виробничо-господарської діяльності за звітний період.

Фінансова звітність забезпечує користувачів, як внутрішніх (керівництво, акціонери), так і зовнішніх (інвестори, кредитори, державні органи), необхідною інформацією для прийняття обґрунтованих рішень. Єдиний порядок підготовки та подання фінансової звітності сприяє уніфікації вихідної інформації та єдиному розумінню звітних показників зовнішніми користувачами. Це дозволяє проводити адекватні порівняння фінансових показників між різними підприємствами та галузями.

В умовах жорсткої конкуренції та постійних змін у бізнес-середовищі, підприємствам необхідно приділяти підвищену увагу до складання та аналізу фінансової звітності. Якісна фінансова звітність не лише допомагає підтримувати високу конкурентну позицію, але й сприяє ефективному управлінню, залученню інвестицій та підвищенню довіри з боку всіх зацікавлених сторін. Для аналізу фінансового стану підприємства використовується система взаємозалежних показників, що базуються на даних бухгалтерської та статистичної звітності. Такий аналіз часто називають зовнішнім, оскільки він орієнтується лише на публічну звітність підприємства. Вірогідність вихідних даних визначає цінність показників, за якими ведеться розрахунок. Показники оцінки фінансового стану ТОВ Подоляк Транс мають є такою, щоб усі економічні партнери могли оцінити надійність підприємства. Аналіз фінансового стану ТОВ «Подоляк Транс», підприємства, що надає транспортні послуги, перевезення, проводився за період 2020-2022 рр. Підприємство виявилось ліквідним, платоспроможним та фінансово-стійким, з гарною діловою репутацією. Воно може вчасно розрахуватися за своїми зобов'язаннями перед працівниками, державою та зовнішніми кредиторами. Деякі показники фінансової стійкості мали тенденцію до незначного зниження через кризову ситуацію в країні, вилучення власних коштів, залежність від короткострокових позикових ресурсів та зниження купівельної спроможності населення.

ТОВ «Подоляк Транс» має потенціал для розвитку та розширення підприємства, але бракує власних фінансових ресурсів. На мою думку основними напрямками удосконалення методики є:

1. Визначення загального прибутку
2. Оцінка отримання прибутку в часі
3. Порівняння відносних показників із галузевими стандартами та конкурентами.

Висновок

Оцінка фінансового стану підприємства є комплексним показником, що має вирішальний вплив на його діяльність. В процесі аналізу не лише констатуються отримані значення, а й проводиться детальний аналіз впливу ряду чинників. Це дозволяє виявити основні фактори впливу, а також сильні та слабкі сторони підприємства.

Для успішної реалізації поставлених перед підприємством завдань необхідно:

1. Підприємство повинно оперативно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі, що вимагає постійного моніторингу та аналізу фінансових показників.
2. Наявність точної та актуальної інформації про діяльність підприємства є критично важливою. Це дозволяє виявити можливі загрози та своєчасно знайти альтернативні рішення.
3. Аналіз фінансового стану допомагає ідентифікувати потенційні загрози для підприємства та розробити стратегії для їх подолання. Також, він дозволяє знаходити альтернативні варіанти для забезпечення стійкого розвитку.

Дослідження в першому розділі підтвердило, що на сьогоднішній день не існує однієї універсальної методики аналізу фінансового стану. Кожне підприємство розробляє свою власну методику, спираючись на загальноприйняті нормативи та враховуючи особливості своєї діяльності та галузі. Хоча відсутність єдиної універсальної методики може створювати певні труднощі, індивідуальний підхід дозволяє кожному підприємству розробляти аналіз, який найкращим чином відповідає його потребам та умовам.

Дослідження в другому розділі про результати аналізу фінансового стану ТОВ "Подольак Транс" можна зробити декілька важливих висновків:

1. Висока професійна кваліфікація менеджменту: Підприємство має ефективний менеджмент, що відображається у досягненні достатніх показників рентабельності. Це свідчить про компетентність керівництва у прийнятті стратегічних та тактичних рішень.

2. Проблеми з ефективним використанням майна: Незважаючи на високу рентабельність, компанія стикається з проблемами щодо ефективного використання свого майна. Це може вказувати на потенційні проблеми з управлінням активами та оптимізацією виробничих процесів.

3. Зовнішні фактори як основна причина проблем: Тривала війна, зниження ділової активності, інфляція та нестабільний валютний курс відображаються на фінансовому стані підприємства. Ці зовнішні фактори можуть створювати значні труднощі для бізнесу та вимагати активної стратегії адаптації.

4. Готовність до відповіді на виклики і загрози: Незважаючи на складні умови, компанія готова відповідати на нові виклики та загрози. Це свідчить про високий рівень готовності та гнучкості менеджменту у реагуванні на зміни в економічному середовищі.

5. Необхідність збереження досягнутого та пошук нових резервів: Менеджменту важливо зосередити увагу на збереженні досягнутого рівня ефективності, а також на пошуку нових резервів та шляхів покращення господарської діяльності. Налагодження фінансової стабільності та зменшення фінансового ризику також відіграють важливу роль у подальшому розвитку підприємства.

Отже, вирішення цих завдань допоможе забезпечити стабільний та успішний розвиток ТОВ "Подоляк Транс" навіть у складних економічних умовах.

У третьому розділі запропоновані пропозиції щодо проведення аналізу фінансового стану для ТОВ "Подоляк Транс" є важливим інструментом для покращення управління підприємством та досягнення стратегічних цілей.

Послідовність етапів здійснення аналізу допоможе здійснити більш глибоке вивчення показників діяльності підприємства та виявити ключові аспекти для подальшого розвитку. Основні напрями розвитку, визначені в пропозиціях, також спрямовані на оптимізацію функціонування та підвищення ефективності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Синькевич Н. І. Економічний аналіз : курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. 97 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/24763/1/Ekonomichnyj_analiz_konspekt.pdf
2. Школьник І. О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.
3. Фінансовий аналіз: теорія та практика. Навчальний посібник / О. Я. Базилінська. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 328 с.
4. Тарасенко І. О. Фінанси підприємств : підруч. для студентів ВНЗ напряму підгот. 6.030508 «Фінанси і кредит» / І. О. Тарасенко, Н. М. Любенко. – Київ : КНУТД, 2015. – 359 с.
5. Фінансовий аналіз. Кредитно-модульний курс. Посібник / Загурський О.. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 472 с.
6. Отенко І. П. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с.
7. Кондратенко Н. О., Великих К. О. Фінансовий аналіз : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2020. 166 с.
8. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с
9. Семенова К.Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденцій розвитку // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Збірник наукових праць №5-6 (282-283). – 2021. – С. 77-82.

10. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.
11. Основна інформація про ТОВ «Подоляк Транс». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/43665182/
12. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2005. – 662 с.
13. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
14. Синькевич Н. І. Економічний аналіз : курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ
15. Фінанси підприємств: навч. посіб. / за ред. Аніловської Г. Я., Висоцької І. Б. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «Подоляк Транс» за 2020-2022
рр.

АКТИВ	Код рядка	2020 р.	2021 р.	2022 р.
I. Необоротні активи				
Основні засоби	1010	5,6	446,7	359,5
первісна вартість	1011	17,0	459,0	465,4
знос	1012	11,4	12,3	105,9
Усього за розділом I	1095	5,6	446,7	359,5
II. Оборотні активи				
Товарно-матеріальні запаси	1100	216,3	53,9	42,2
виробничі запаси	1101			
товари	1104			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	48,7	114,6	230,2
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	23,9	1,2	524,8
Витрати майбутніх періодів	1170			
Інші оборотні активи	1190		200,9	464,5
Усього за розділом II	1195	288,9	370,6	1 261,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
БАЛАНС	1300	294,5	817,3	1 621,2
ПАСИВ				
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1	1	1
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	12,4	64,6	294,3
Неоплачений капітал	1425			
Вилучений капітал	1430			

Усього за розділом I	1495	13,4	65,6	295,3
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Усього за розділом II	1595	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
товари, роботи, послуги	1615	1,0	42,8	332,1
розрахунками з бюджетом	1620	10,0	15,7	55,3
у тому числі з податку на прибуток	1621			
розрахунками зі страхування	1625	4,4	3,6	3,6
розрахунками з оплати праці	1630	19,6	17,3	21,8
Інші поточні зобов'язання	1690	246,1	672,3	913,1
Усього за розділом III	1695	281,1	751,7	1 325,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	
БАЛАНС	1900	294,5	817,3	1 621,2

Додаток Б

Звіт про фінансові результати ТОВ «Подольск Транс» за 2020-2022 рр.

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 066,6	3 509,4	6 867,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	963,4	3 273,0	6 389,5
Валовий: прибуток	2090	103	236	478
Інші операційні доходи	2120			
Адміністративні витрати	2130			
Витрати на збут	2150			
Інші операційні витрати	2180			
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190			
Інші фінансові доходи	2220			
Інші доходи	2240	89,2	189,5	174,0
Фінансові витрати	2250			

Інші витрати	2270	177,2	362,0	371,9
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	15,2	63,9	280,0
Витрати з податку на прибуток	2300	2,7	11,5	50,4
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	12,5	52,4	229,6